



بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تلبر در خطبه (دعا) ۲۲۷ هجع البلاغه

در پناه بردن به خداوند و طلب هدایت،  
مصلحت و عفو الهی

يَلْجَأُ فِيهِ إِلَى اللّٰهِ لِيَهْدِيهُ إِلَى الرَّشاد  
و در آن از خداوند تقاضای هدایت به خیر و صلاح می کند.

تهیه کننده:

حجت الاسلام علی رجبی



## فهرست کلی

خطبه (دعای) ۲۲۷ در یک نگاه  
متن عربی خطبه برای قرائت  
ترجمه فارسی دعا

### بخش اول: ای حل کننده مشکلات!

- ۱- ای مونس و حلال مشکلات اولیا الله و متوكلان او
- ۲- اقرار به آگاهی خداوند بر ظاهر و باطن انسان (عالیم به مشکلات و حلال آنها)
- ۳- اولیای الهی و تکیه کنندگان بر او، در وحشت غُربت و نزول مصائب به او پناه می آورند.

### بخش دوم: خدا یا تو پناه منی (قله نیایش)

- الف: پسندم آنچه را جانان پسندد (آگاه ترین به مصالح و مفاسد انسان ها
- ب: خداوندا مرا برابر مرکبی آرامبخش (عفو) سوار کن نه بر مرکب نگران کننده (عدل)
- دعای دهم صحیفه سجادیه (اشتراک معنایی و موضوعی با خطبه ۲۲۷)

## خطبه (دعای) ۲۲۷ در یک نگاه



این دعا که از دعاهای بسیار پر معنا با مضامین عالی است در واقع از دو بخش تشکیل شده است:

**بخش اول:** سخن از محبت خداوند نسبت به بندگان و توکل کنندگان بر او و آگاهی از اسرار درون آنهاست. «اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْتَ الْآنِسِينَ...»

**بخش دوم:** امام علیه السلام به خدا پناه می‌برد تا او را در حوادث پیچیده راهنمای باشد و به آنچه مصلحت است هدایت فرماید و با عفو خود با او رفتار کند نه با عدالت‌نش. «اللَّهُمَّ إِنْ فَهِمْتُ عَنْ مَسْأَلَتِي...»

[شرح نهج البلاغه پیام امام امیرالمؤمنان (ع) ج ۸ ص ۲۵۵ و ۲۵۶]

## متن عربی خطبه (دعای) ۲۲۷



و من دعاء له (عليه السلام) يلجأ فيه إلى الله ليهديه إلى الرشاد:

**اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْسُ الْأَنْسِينَ لَا وَلِيَائِكَ وَأَخْضُرُهُمْ بِالْكِفَايَةِ**

لِلْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ؛ تُشَاهِدُهُمْ فِي سَرَائِرِهِمْ وَتَطْلُعُ عَلَيْهِمْ فِي  
ضَمَائِرِهِمْ وَتَعْلَمُ مَبْلَغَ بَصَائِرِهِمْ؛ فَأَسْرَارُهُمْ لَكَ مَكْشُوفَةٌ وَ  
قُلُوبُهُمْ إِلَيْكَ مَلْهُوفَةٌ؛ إِنْ أَوْحَشْتَهُمُ الْغُرْبَةُ أَنْسَهُمْ ذِكْرُكَ، وَإِنْ  
صُبَّتْ عَلَيْهِمُ الْمَصَابِبُ لَجَنُوا إِلَى الْإِسْتِجَارَةِ بِكَ، عِلْمًا بِأَنَّ أَزْمَمَهُ  
الْأُمُورِ بِيَدِكَ وَمَصَادِرَهَا عَنْ قَضَائِكَ. **اللَّهُمَّ إِنْ فَهِهْتُ عَنْ**  
مَسْأَلَتِي أَوْ عَمِيتُ عَنْ طِلْبَتِي، فَدُلِّنِي عَلَى مَصَالِحِي وَخُذْ بِقُلُبِي  
إِلَى مَرَاثِيدِي، فَلَيْسَ ذَلِكَ بِنُكْرٍ مِنْ هِدَايَاكَ وَلَا بِدُعْ مِنْ  
كِفَايَاكَ. **اللَّهُمَّ احْمِلْنِي عَلَى عَفْوِكَ وَلَا تَحْمِلْنِي عَلَى عَدْلِكَ.**

## ترجمه فارسی خطبه (دعای) ۲۲۷



از دعاهای آن حضرت است در وصف عاشقان خدا:  
 بار خدایا، تو برای عاشقانت بهترین مونسی، و برای کفايت مهم آنان که بر تو اعتماد  
 نمایند از همه حاضرتری، آنان را در باطنشان مشاهده می کنی، و به نهانهايشان  
 آگاهی، و اندازه بینايشان را می دانی. بنابراین رازهايشان نزد تو معلوم است، و  
 دلهايشان به جانب تو در غم و اندوه. اگر تنهايی آنان را به وحشت اندازد ياد تو  
 مونشان شود، و اگر مصائب به آنان هجوم آرد به تو پناه جويند، زيرا می دانند زمام  
 همه امور به دست تو، و سر چشمك تمام کارها در کف با کفايت فرمان توست.  
 الهی، اگر از بيان مسائلتم عاجزم، يا از اينکه چه بخواهم سرگردانم، پس به آنچه  
 مصلحت من است راهنمایيم باش، و عنان دلم را به سوی آنچه خير من است  
 بگرдан، که اين برنامه ها از هدایتها و کفايتهاي تو بیگانه و عجیب نیست. بار خدایا،  
 با عفوتك با من معامله کن نه با عدالت.

[ترجمه شیخ حسین انصاریان]



## فهرست بخش اول

### بخش اول: ای حل کننده مشکلات!

- ۱- ای مونس و حلال مشکلات اولیا الله و متوكلان او
- ۲- اقرار به آگاهی خداوند بر ظاهر و باطن انسان (عالیم به مشکلات و حلال آنها)
- ۳- اولیای الهی و تکیه کنندگان بر او، در وحشت غربت و نزول مصائب به او پناه می آورند.

## بخش اول: ای حل کننده مشکلات!

۱- ای مونس و حلال مشکلات اولیا الله و متوكلان او

آنَسُ الْأَنْسِينَ لِأُولَيَائِكَ

برای دوستانت بهترین مونسی

إِنَّكَ

به یقین تو

اللَّهُمَّ

خدایا

وَ أَخْضِرُهُمْ بِالْكِفَايَةِ لِلْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ

و برای کسانی که به تو توکل کنند آماده ترین حلال مشکلات



## بخش اول: ای حل کننده مشکلات!

- اقرار به آگاهی خداوند بر ظاهر و باطن انسان (عالیم به مشکلات و حلال آنها)

**تُشَاهِدُهُمْ فِي سَرَائِرِهِمْ** (خدايا) تو درون آنها را می بینی

**وَ تَطَلَّعُ عَلَيْهِمْ فِي ضَمَائِرِهِمْ** و از ضمير آنان آگاهی

**وَ تَعْلَمُ مَبْلَغَ بَصَائرِهِمْ** و از اندازه بینش عقلهای آنها باخبری.

**أَسْرَارُهُمْ لَكَ مَكْشُوفَةٌ**

اسرار آنان بر تو مکشوف

**وَ قُلُوبُهُمْ إِلَيْكَ مَلْهُوفَةٌ**

و قلوبشان سخت به تو مشتاق است.

**فَ**

پس

نژدیکی خداوند به انسان

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَ مَا تُخْفِي الصُّدُورُ

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسِّعُ سُوْسُ بِهِ  
نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرَيدِ

## بخش اول: ای حل کننده مشکلات!

۳- اولیای الهی و تکیه کنندگان بر او، در وحشت غربت و نزول مصائب به او پناه می آورند. [اعتقاد به توحید افعالی]

**إِنْ أُوْحَشَتْهُمُ الْغُرْبَةُ أَنْسَهُمْ ذِكْرُكَ**

اگر غربت آنها را به وحشت اندازد یاد تو مونس تنها یی آنهاست

**وَ إِنْ صُبَّتْ عَلَيْهِمُ الْمَصَائِبُ لَجَئُوا إِلَيْيِ الْاسْتِجَارَةِ بِكَ**

و اگر مصائب و مشکلات، بر آنان فرو بارد به سوی تو پناه می آورند،

**أَزْمَهَ الْأُمُورِ بِيَدِكَ**

زمام تمام امور به دست (با کفایت) تو

**وَ مَصَادِرَهَا عَنْ قَضَائِكَ**

و سرچشمہ همه آنها در اختیار توست.

**عِلْمًا بِأَنَّ**

زیرا می دانند به یقین

## فهرست بخش دوم

### بخش دوم: خدا یا تو پناه منی (قله نیایش)

الف: پسندم آنچه را جانان پسندد (آگاه ترین به مصالح و مفاسد انسان ها

ب: خداوندا مرا ب مرکبی آرام بخش (عفو) سوار کن نه بر مرکبِ نگران کننده (عدل)



## بخش دوم: خدا یا تو پناه منی (قله نیایش)

الف: پسندم آنچه را جانان پسندد (آگاه ترین به مصالح و مفاسید انسان‌ها)

**ذلّنِي عَلَيْ مَصَالِحِي**

تو مرا به مصالح خود راهنمایی کن

ف

پس

**فَهَمْهَتُ عَنْ مَسَأَلَتِي**

از بیان خواسته خود عاجز شوم

انْ  
اگر

**اللَّهُمَّ**

خداوندا

**وَ خُذْ بِقُلْبِي إِلَيْ مَرَاثِدِي**

و قلیم را به سوی آنچه رشد و صلاح من است رهبری فرما

**أَوْ عَمِيتُ عَنْ طَلْبَتِي**

یا در پیدا کردن راه و رسم درخواست خود نایینا گردم.

**لَيْسَ ذَلِكَ بِنُكْرٍ مِنْ هِدَايَاتِكَ**

که این کار از هدایت‌های تو بی سابقه و دور نیست

فَ

زیرا

**وَ لَا بِدِعٍ مِنْ كِفَاعِيَاتِكَ**

و برآوردن چنین خواسته‌هایی برای تو تازگی ندارد.

شعر

ای دعا از تو اجابت هم ز تو      ایمنی از تو اهابت هم ز تو

## بخش دوم: خدا یا تو پناه منی (قله نیایش)

ب: خداوندا مرا ب مرکبی آرام بخشن (عفو) سوار کن نه بر مرکب نگران کنند (عدل)

**اَحْمَلْنِي عَلَى عَفْوِكَ**

با عفو و بخشن خود با من رفتار کن

**اللَّهُمَّ**

خدا یا

**وَ لَا تَحْمِلْنِي عَلَى عَدْلِكَ.**

و با عدل و دادگریت رفتار نکن

نیایش همگانی

**إِنَّا عَامِلُنَا بِفَضْلِكَ وَ لَا تُعَامِلُنَا بِعَدْلِكَ يَا كَرِيمُ**



# اشتراک معنایی و موضوعی خطبه ۲۲۷ نهج البلاغه با دعای دهم صحیفه سجادیه



## دعای دهم صحیفه سجادیه - متن عربی

وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْجَاءِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى :

- ۱- **اللَّهُمَّ** إِنْ تَشَاءْ تَعْفُ عَنَا فَبِقَضْيَكَ، وَ إِنْ تَشَاءْ تُعَذِّبْنَا فَبَعْدُكَ ۲-

فَسَهَّلْ لَنَا عَفْوَكَ بِمَنْكَ، وَ أَجْرَنَا مِنْ عَذَابِكَ بِتَجَاهُزِكَ، فَإِنَّهُ لَا طَاقَةَ لَنَا بِعَدْكَ، وَ لَا نَجَاهَ لِأَحَدٍ مِنَا دُونَ عَفْوِكَ ۳- يَا غَنِيَ الْأَغْنِيَاءِ، هَا، نَحْنُ عِبَادُكَ بَيْنَ يَدَيْكَ، وَ أَنَا أَفْقَرُ الْفُقَرَاءِ إِلَيْكَ، فَاجْبُرْ فَاقْتَنَا بِوُسْعِكَ، وَ لَا تَقْطَعْ رَجَاءَنَا بِمَنْعِكَ، فَتَكُونَ قَدْ أَشْقَيْتَ مَنِ اسْتَسْعَدَ بِكَ، وَ حَرَّمْتَ مَنِ اسْتَرْفَدَ فَضْلَكَ ۴- فَإِلَيْ مَنْ حَيَّنَنِي مُنْقَلَّبَنَا عَنْكَ، وَ إِلَيْ أَيْنَ مَذْهَبَنَا عَنْ بَابِكَ، **سُبْحَانَكَ** نَحْنُ الْمُضْطَرُونَ الَّذِينَ أَوْجَبْتَ إِجَابَتَهُمْ، وَ أَهْلُ السُّوءِ الَّذِينَ وَعَدْتَ الْكَشْفَ عَنْهُمْ ۵- وَ أَشْبَهُ الْأَشْيَاءِ بِمَشِيشَتِكَ، وَ أَوْلَى الْأُمُورِ بِكَ فِي عَظَمَتِكَ رَحْمَةُ مَنِ اسْتَرْحَمَكَ، وَ غَوْثُ مَنِ اسْتَغَاثَ بِكَ، فَارْحَمْ تَضَرُّعَنَا إِلَيْكَ، وَ أَغْنِنَا إِذْ طَرَحْنَا أَنْفُسَنَا بَيْنَ يَدَيْكَ ۶- **اللَّهُمَّ** إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ شَمِّتَ بِنَا إِذْ شَايَعْنَاهُ عَلَيَّ مَعْصِيَتِكَ، **فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلِهِ**، وَ لَا تُشْمِتْهُ بِنَا بَعْدَ تَرْكِنَا إِيَّاهُ لَكَ، وَ رَغْبَتْنَا عَنْهُ إِلَيْكَ.



## دعای دهم صحیفه سجادیه - ترجمه فارسی

نیایش آن حضرت در پناه بردن به خدای تعالیٰ  
خدایا، اگر اراده کنی که ما را بیامرزی. این آمرزش نتیجه‌ی فضل توست، و اگر خواست تو کیفر دادن ما باشد،  
این کیفر هم از عدالت توست.

بر ما مُنتَ گذار و در کار بخشن خود سخت مگیر. از گناهمان در گذر و ما را از عذاب خود رهایی ده که ما را  
طاقت عدل تو نیست، و بی‌بخشایش تو هیچ یک از ما را امیدِ نجات نباشد.

ای بی‌نیاز بی‌نیازان، اینک ما بندگان تو در پیشگاه توایم، و من از همه به تو محتاج ترم. پس به توانگری خویش.  
تهی‌دستی ما را چاره‌ای ساز و احسان خویش را از ما دریغ مدار آن گونه که نومید گردیم؛ که اگر چنین کنی، آن  
کس که از تو نیک بختی خواسته، بدبخت شود، و آن کس که از احسان تو چشم بخشن داشته، تهی دست ماند.  
با چنین حال نومیدی، پیش چه کسی رویم و روی نیاز به کدامین درگاه بريم؟ خدايا، تو منزه‌ی، و ما آن  
بیچارگانیم که بر آوردن خواست ایشان را واجب کرده‌ای، و آن رنج دیدگانیم که بر داشتن رنج ایشان را وعده  
فرموده‌ای.

خواست تو را سزاوارتر، و بزرگی تو را شایسته‌تر آن است که بر خواستار رحمت خود، رحمت آوری، و آن کس  
را که از تو یاری طلبد، فریادرس باشی. پس بر زاری و نیاز ما رحمت آور، و اکنون که خویشن را بر آستان تو  
افکنده‌ایم، بی‌نیازمان فرما.

خدایا، آن دم که از شیطان فرمانبری کردیم و از تو نافرمانی، شیطان به شادی پرداخت. پس بر محمد و خاندانش  
درود فرست، و اینک که ما او را برای خاطر تو رها کرده‌ایم و به سوی تو آمدہ‌ایم، دیگر به گناه کردن ما شاد  
مکن.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ الْأَقْرَبِ وَاجْعَلْهُ لِي

تحقيق و تدبر:  
حجت الاسلام على رجبی

صفحه آرایی:  
سید داود کاظمی

بهار ۱۳۹۹